

Ιστορία Α΄ Γυμνασίου

Καθηγήτρια: Καραμούζη Αικατερίνη

Δημιουργικές εργασίες στην Ιστορία

Η ιστορία ενός Ολυμπιονίκη

Χριστιάνα Κεφαλωνίτη

Α΄3

Η θέση της γυναίκας στην αρχαία Ελλάδα

- Στην αρχαία Ελλάδα η θέση της γυναίκας ποίκιλε ανάλογα με τον τόπο.
- Στην αρχαία **Αθήνα** η γυναίκα ήταν όλη τη μέρα κλεισμένη στο σπίτι και ασχολούνταν με τις δουλειές του σπιτιού και την ανατροφή των παιδιών.
- Στην αρχαία **Σπάρτη** η γυναίκα είχε απεριόριστη ελευθερία, τύγγανε του ίδιου σεβασμού με τον άνδρα, μορφωνόταν και είχε γνώμη για όλα τα θέματα.
- Στην **Κρήτη** και στην **Κύπρο** αρχηγός της οικογένειας ήταν η γυναίκα (μητριαρχία).

Η θέση της γυναίκας στους Ολυμπιακούς Αγώνες

Ένα από τα πιο περίεργα φαινόμενα που συνοδεύουν την ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων στην αρχαία Ελλάδα είναι αυτό του αποκλεισμού των γυναικών:

- από τη συμμετοχή σε κάποιο άθλημα
- από την παρακολούθηση των αγώνων
- από την είσοδο στην αρχαία Ολυμπία

Ωστόσο, παρ' ό,τι οι γυναίκες αποκλείονταν από τους αγώνες, υπήρχε η δυνατότητα για όσες από αυτές προέρχονταν από πλούσιες οικογένειες να συμμετάσχουν στα ιππικά αγωνίσματα στην αρχαία Ολυμπία στέλνοντας τα άλογα και τα άρματά τους, μια και νικητής στεφόταν όχι ο ηνίοχος ή ο ιππέας αλλά ο ιδιοκτήτης του άρματος και των αλόγων.

Κυνίσκα η πρώτη γυναίκα Ολυμπιονίκης

- Η Κυνίσκα ήταν Σπαρτιάτισσα ευγενής και έζησε τον 5^ο-4^ο αιώνα π.Χ.. Ήταν κόρη και αδελφή δυο βασιλέων της Σπάρτης, του Αρχίδαμου Α' και του Αγησίλαου.
- Κατόρθωσε να γίνει πασίγνωστη από τα επιτεύγματά της στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Υπήρξε η πρώτη γυναίκα της εποχής της που ασχολήθηκε με την ιππασία.
- Παρακινήμενη από τον αδερφό της Αγησίλαο, συμμετείχε στους Ολυμπιακούς αγώνες νικώντας δύο φορές στο τέθριππο.

- Ενώ της απαγορευόταν σαν γυναίκα που ήταν να εισέλθει στο στάδιο, στην Αλτι, όπου διεξάγονταν τα αθλήματα, της επιτράπη να εισάγει τις ομάδες της με το τέρθιππό της στους ιππικούς αγώνες δυο φορές, εφόσον δεν αγωνιζόταν η ίδια.
- Οι γυναίκες μπορούσαν να συμμετάσχουν στους Ολυμπιακούς Αγώνες μόνο ως ιδιοκτήτριες ίππων για τα ιππικά αγωνίσματα ή τις αρματοδρομίες. Η Κυνίσκα ήταν η πρώτη γυναίκα που έθρεψε άλογα για να πάρει μέρος στους αγώνες και νίκησε στο τέθριππο.

- Ο Πλούταρχος έγραφε [Αγησ. 20.1] πως ο αδελφός της, Αγησίλαος, ήταν αυτός που την ώθησε να συμμετάσχει στο τέθριππον της Ολυμπίας, με το πειστικότατο επιχείρημα «*ΟΥΔΕΜΙΑΣ ΕΣΤΙΝ ΑΡΕΤΗΣ ΑΛΛΑ ΠΛΟΥΤΟΥ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΗΣ Η ΝΙΚΗ*».

Μ' άλλα λόγια, ο Αγησίλαος ήθελε ν' αποδείξει στην αδελφή του πως η νίκη στα Ιππικά δεν εξαρτάται απ' τη δεξιότητα ιππέων και ηνίοχων, αλλά κυρίως απο την αξία των ίππων και τον πλούτο του ιδιοκτήτη.

- Ωστόσο, σύμφωνα με τον Πausανία το κίνητρο της Κυνίσκας ήταν η φιλοδοξία να κερδίσει τους άνδρες.

Η Κυνίσκα πέτυχε τον σκοπό της, στεφανώθηκε όχι μια, αλλά δυο φορές για τις νίκες των αρμάτων της μέσα σε τέσσερα χρόνια, δηλαδή στην 96^η και 97^η Ολυμπιάδα (396 π.Χ και 392 π.Χ).

Ανακάλυψε «κενά» σε ανδρικούς κανόνες. Έτσι, απέδειξε στους άνδρες ότι τα άλογα κάνουν τη διαφορά μεταξύ νίκης και ήττας και όχι η **ανδροπρέπεια**.

- Ακόμα, έδειξε πως ήταν αρκετά γενναία ν' ανταγωνισθεί τους άντρες στον πιο σκληρό ιππικό αγώνα και να βγει νικήτρια.
- Πάνω απ' όλα, η Κυνίσκα έγινε ένα μοναδικό παράδειγμα θηλυκής υπεροχής στον αθλητισμό.

- Μετά από τις νίκες της, η Κυνίσκα χρηματοδότησε την κατασκευή μνημείου από τον Απελλή, στο οποίο εικονιζόταν και η ίδια με το τέθριππο και τον ηνίοχό της.
- Έστησε δύο χάλκινα μνημεία στην Ολυμπία, κοντά στο άγαλμα του Θάσιου Θεαγένη, στον πρόναο του ναού του Δία, που δεν διασώθηκαν, αλλά είναι γνωστό ότι ήταν έργα του τεχνίτη Απελλού.
- Η επιγραφή του Απελλέα στη βάση του πιο μεγάλου μνημείου (με 4 χάλκινα άλογα σχεδόν φυσικού μεγέθους) που σώθηκε βρέθηκε 24 αιώνες αργότερα.

Στο επίγραμμα της νίκης της η Κυνίσκα καυχάται:

«Νικήτρια με ἄρμα γοργοπόδαρων ἀλόγων ἔστησα αὐτό το ἄγαλμα ἐγώ, ἡ Κυνίσκα, που βασιλεῖς εἶχα πατέρες κι ἀδελφοὺς. Καὶ καυχιέμαι πὼς μόνη ἐγώ ἀπ' τις γυναῖκες τῆς Ἑλλάδας πήρα το στεφάνι αὐτό».

Ποίημα της Ζωής Καρέλλη για την Κυνίσκα

Πολύ αγάπησε τ' άλογά της η Κυνίσκα
για τον ανδρισμό τους και την υπερηφάνειά τους,
για την αδάμαστη νεανικότητά τους
και για την υποταγή που δέχτηκαν
γι' αγάπη της, γιατί παραδεχτήκαν
την επιβολή της.

Στους σταύλους κατέβαινε τη νύχτα
και τα κοίταζε στην ησυχία τους,
τ' άλογά της τα λαμπρά,
που αυτά μονάχα έχουν
τις πιο γοργές, ιδανικές κινήσεις.

Και μια βραδιά, ονειρεύτηκε
τον έρωτά της για το πιο ξεχωριστό,
το κόκκινο, το καστανό
με τα λεπτά του πόδια,
σα λεύκες δυο χρονώ.

Τότε νίκησε στην Ολυμπία.
Τ' όνομά της στην ιστορία έμεινε,
πρώτη Ολυμπιονίκis, η μοναδική.

Τα ποιήματα της Ζωής Καρέλλη, τ. Β' (1955-1973),
Οι εκδόσεις των φίλων, Αθήνα 1973, σ. 182]

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

ΣΧΟΛΗ Ι.Μ.ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟ